

Egz. archiwalny 131.

Pawłowicz Nowogródek-Zacisze.

EDWARD JASIĘCZYK PAWŁOWICZ

NOWOGRÓDEK-ZAOSIE

WE LWOWIE

WYDAWANIEM AUTORA

1905.

Leg. archiwalny 100

EDWARD JASIĘCZYK PAWŁOWICZ

NOWOGRÓDEK-ZAOSIE

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAM
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 25-68-63

WE LWOWIE
NAKŁADEM AUTORA
1905.

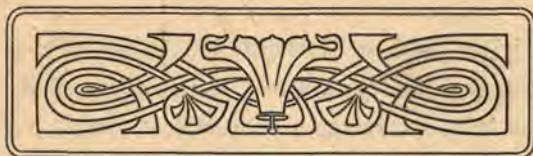

Z Drukarni Władysława Łozińskiego

pod zarządem J. Niedopada.

8541

<http://rcin.org.pl>

„...On dla nas mlekiem i miodem,
my z niego wszyscy“.

Z. Krasiński.

Kiedyż stosowniej, jak w obecnej dobie, można i należy przypomnieć rodakom, podjęte starania*) od lat kilku w celu utrwalenia pamiątek po Adamie Mickiewiczu: — w Zaosiu, gdzie się urodził — gdzie mu przeszło jego „dzieciństwo sielskie - a nie-

*) Artykuły *Gazety Lwowskiej*, *Gazety Narodowej*: „Z nad Wilii i Niemna z końca XIX. w.“ Lwów. E. Pawłowicz. „Nowogródek w trzech dobach XIX. w.“ Lwów. E. Pawłowicz. „O poszanowaniu pamiątek historycznych“. Lwów. E. Pawłowicz.

skie“, — i w Nowogródku, gdzie u stóp baszt zamkowych igrało w ich cieniu małe pacholę, — któremu dane było z czasem potęgą geniuszu i miłości zatrząść sercem narodu i zbudzić go z letargu; — gdzie młodzieniec a przyszły mistrz słowa w epoce szkolnej zbiera w obec wspaniałej przyrody, pierwsze rodzime barwy, do swej mistrzowskiej palety.

Gdy dziś, jako w 50-letnią rocznicę jego zgonu rozbrzmiewają w całym kraju uroczyste głosy i objawy uwielbienia i czci dla największego z naszych wieszczów, już nie w ukryciu i *en sourdine* — ale otwarcie i głośno, — czyliżby nie była pora zwrócić oczy i serca w stronę ziemi, która wydała Rejtena, Kościuszkę, Mickiewicza, i słowa wygłaszane na cześć jego pełne polotu i natchnienia, poprzeć czynem w Zaosiu i Nowogródku.

Rzucamy tę myśl pewni, że ją ogół pojmie, i że to, co było dotąd niewykonalne, z powodów niezależnych od nas — obecnie wykonane zostanie.

Litwini! — Dziś, w zaraniu wielkiej epoki odrodzenia, nie wolno nam pozować jako ofiara skrępowana w szlachetnych popędach, — odepchnięta od czynu w zakresie społecznych i obywatelskich obowiązków — i jak ów Łazarz z pod kościoła w gnuśnej nieczynności, mieniając się „Chrystusem naródów“, obnażać swe rany w obec przechodniów.

Dziś świat na nas patrzy; historia czuwa. Dziś pole otwarte do pracy dla każdego, co się czuje obywatelem kraju w całym tego słowa znaczeniu i co do niej stanąć pragnie, byleby tylko w tej powszechnej pracy naszego odrodzenia nie opuszczał stanowiska i nie stał się malkontentem, gdy w niem nie mógł zostać generałem.

Zatem, gdy zewsząd dochodzi nas tyle wymownych, tyle gorących słów, wypowiedzianych na cześć wielkiego Adama, niechże czyny, również piękne, staną się tych słów obecnie wierną ilustracją!

Rodacy! Zaosie u stóp Żarnowej góry, czeka na miły trud usypania pamiątkowego

*)
kurhanu, w miejscu, gdzie był dom Mickiewiczów. Góra zamkowa w Nowogródku czeka na poranik dla autora „Grażyny“, obok którego stanąć powinna szkoła dla młodzieży wszelkich wyznań i narodowości.

Nareszcie, wzywa o ratunek, wołająca o pomstę do nieba za swą ruinę, nowogródzka Witołdowska fara, w której Jagiełło poślubił swą czwartą żonę Zofię, matkę Warneńczyka, — a która gruzami swemi, jeśli się temu nie zapobieży, zasypie wkrótce i zniszczy znakomity pomnik bitwy Chocimskiej Rudominy*) — pomnik naszej wojennej sławy i chwały, i jeżeli go nie ocali ręka rodaków i rodzin rycerzy poległych chwalebnie w tym boju.

* * *

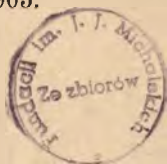
Na zakończenie winniśmy zakomunikować, że pewna osobistość, znana z prac literackich i historyczno-artystycznych, ofia-

*) Reprodukcyą znakomita tego pomnika, znajduje się w tece wileńskiej, Wilczyńskiego.

*) z napisem na kamieniu:
— „Tu się urodził Adam Mickiewicz — tu — — — — —
go poświęcono — Sielkie —
unielkie.”
<http://rcin.org.pl>

ruje na rzecz kurhanu pamiątkowego w Zasiu tysiąc (1000) rubli, dla wykonania w nim znanego programu, którego jako inicjator w tej sprawie piszący jest autorem, a to z uwzględnieniem nowych warunków naszego bytu na Litwie; — zostawiając komitetowi starania o zebranie sumy na wykupno części terytorium z dawnej siedziby Mickiewiczów, i że też osobistość w sprawie Nowogródzkiej fary ofiarowała na składkę 300 rubli (trzysta) srebrem, bądź dla jej podtrzymania jako ruiny, bądź dla całkowitej restauracji, jeśli ta postanowioną zostanie. I że obie te kwoty zaraz przy zaczęciu robót, odnośnym komitetom złożone zostaną.

Lwów, 29 listopada 1905.

INSTITUT
BADAŃ LINGWISTYKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 46
Tel. 26-68-63

<http://rcin.org.pl>

Z DRUKARNI WŁADYSŁAWA ŁOZIŃSKIEGO

pod zarządem J. Niedopada.

INW.
1922 48

<http://rcin.org.pl>

F

8548